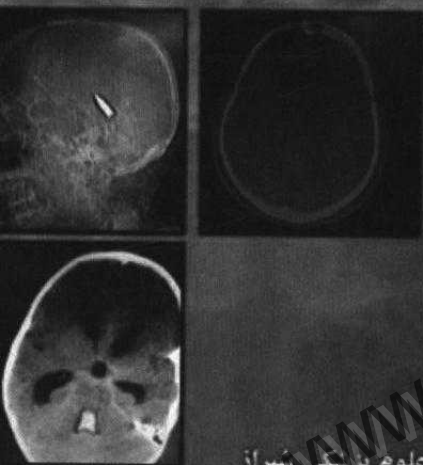

نفسر کام به کام سی تی اسکن مغزی در اورژانس

دکتر محمدصادق مسعودی

استادیار گروه جراحی مغز و اعصاب دانشگاه علوم پزشکی شیراز

عضو مرکز تحقیقات ترومای دانشگاه علوم پزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران

دکتر رقیه جهانپنده

بزشک اورژانس مرکز آموزشی درمانی نمازی

عنوان و نام پدیدآور	تفسیر گام به گام سی تی اسکن مغز در اورژانس/ تألیف محمدصادق مسعودی ... (و دیگران؛ ویراستار زهرا اسدی، سارا امیرسالاری، افسون حسینی.
مشخصات نشر	تهران: مדיا طب، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۹۲ص: مصور، جدول، نمودار، ۱۴ × ۲۱ س.م.
شابک	978-622-99255-1-5
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	تألیف محمدصادق مسعودی، رقیه جهان‌دیده، علی سرشک‌طهرانی.
موضوع	مغز — برش‌نگاری
موضوع	Brain -- Tomography
موضوع	اورژانس — تصویرنگاری
موضوع	Medical emergencies -- Imaging
موضوع	Head-- Tomography
موضوع	مسعودی، محمدصادق، ۱۳۵۹ -
شناسه افزوده	۱۳۹۷ ت ۷۴۶ / RCT۸۶/۶
رده بندی کنگره	۶۱۶/۸۰۴۷۵۷۲
رده بندی دیویی	۵۴۳۷۵۶۲

انتشارات مديا طب

عنوان کتاب: تفسیر گام به گام سی تی اسکن مغز در اورژانس

تألیف: دکتر محمد صادق مسعودی - دکتر رقیه جهان‌دیده

ناشر: انتشارات مديا طب

لیتوگرافی و چاپ: تهران مد

نوبت چاپ: زمستان ۹۷

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۲۵۵-۱-۵

قیمت: ۳۹۰۰۰ تومان

تهران، شهرک گلستان، مجتمع اداری قائم، واحد ۵۰۶۱، انتشارات مديا طب

سپاس خداوند یکتا را که به ما توفیق داد تا بتوانیم ذره ای از این دانش الهی را به نگارش در بیاوریم و در مسیر تعالی بشری گام برداریم.

موسسه فرهنگی انتشاراتی مדיا طب با هدف ارائه به روزترین مطالب علمی در عرصه ی پزشکی سعی دارد تا در بالا رفتن هرچه بیشتر سطح کیفی این مهم اهتمام ورزد.

ایرانیان باستان از گذشته های دور نه تنها با علوم پزشکی آشنایی داشتند بلکه به کشف شیوه های جدیدی برای درمان بیماران همت می گماردند و در نشر علوم پزشکی برای آیندگان خود و دیگر جوامع سرآمد بودند.

واژه ی «مדיا» برگرفته از قوم ماد یکی از اقوام آریایی در ایرانست که در زبان های اروپایی به معنای دارو کاربرد داشته و به گیاهان دارویی که در دامنه ی کوههای سزمین ماد می رویده و به اروپا می رفته اطلاق می شده است.

پس از ورود اسلام به ایران و با ترجمه ی آثار علمی تمدن های دیگر، ایران زمین به کانون پرورش طبیبان و نشر علوم پزشکی تبدیل شد با ظهور بزرگانی همچون حکیم ابوعلی سینا، محمدبن زکریای رازی، فارابی و دیگر اندیشمندان در سرزمین پهناور ایران بار دیگر واژه ی «مדיا» و این بار با تغییر شکل، با نام واژه ی «مدیسین» در کل غرب به معنی طب و پزشکی گسترش یافت.

لذا امید است تا با همت و کوششمان بتوانیم در عرصه ی علوم پزشکی بار دیگر همچون گذشته در جای جای این گیتی پهناور بدرخشیم.

همکاران محترم می توانند جهت برنامه ریزی و مشاوره در رابطه با نحوه استفاده از کتب و نیز بیان نظرات و پیشنهادات از طریق ایمیل dralistehrani@gmail.com اقدام فرمایند.

دکتر علی طهرانی

پیشگفتار

فهرست مطالب

- ۱ ..... فصل اول (فیزیک سی تی اسکن)
- ۹ ..... فصل دوم (آناتومی طبیعی در سی تی اسکن مغز)
- ۲۴ ..... تفسیر سریع سی تی اسکن مغزی در اورژانس
- ۲۶ ..... فصل سوم (خون)
- ۲۷ ..... گام اول
- ۲۹ .....هماتوم اپی دورال یا اکسترا دورال
- ۳۱ .....هماتوم ساب دورال (زیر سطحه ای)
- ۳۳ .....خونریزی داخل پارانشیم مغزی (ICHintracerebral hemorrhage) و کنتوژن
- ۳۵ .....خونریزی داخل بطنی (intraventricular hemorrhage)
- ۳۶ .....خونریزی تحت عنكبوتیه (subarachnoid hemorrhage=SAH) ....
- ۳۹ .....خونریزی در فضای ساب گائال (Extracranial hematoma)
- ۴۰ .....محاسبه حجم ضایعه فضاگیر در سی تی اسکن
- ۴۲ .....پنوموسفالوس (pneumocephalus)
- ۴۴ .....فصل چهارم (سیسترنها)
- ۴۵ .....تعریف سیسترن و شناسایی سیسترنهای اصلی مغز
- ۴۷ .....ادم مغزی (Brain Edma)

فهرست مطالب

۵۰	..... فصل پنجم (مغز)
۵۱	..... تعریف قرینگی و محاسبه انحراف از خط وسط
۵۲	..... ضایعات توموری
۵۶	..... آبسه ها
۵۷	..... انفارکتوس های ناشی از ایسکمی
۵۹	..... فصل ششم (بطنها)
۶۰	..... آناتومی نرمال بطنها و هیدروسفالوس
۶۳	..... پنومونتريكل
۶۴	..... طريقه محاسبه شدت هيدروسفالوس
۶۲	..... فصل هفتم (استخوان)
۶۵	..... شکستگی های جمجمه
۶۸	..... شکستگی قاعده جمجمه (skull base fracture)
۷۱	..... فصل هشتم (تفسیر سی تی اسکن مغز در یک صفحه)
۷۳	..... فصل نهم (خود آزمایی)

مقدمه نویسنده

با توجه به شیوع بالای صدمات مغزی و نیز بیماری‌های مغز و اعصاب در ایران لزوم آشنایی پزشکان و دانشجویان پزشکی و پیراپزشکی با تفسیر بالینی مدالیت‌های تصویر برداری مغزی احساس می‌گردد. سی تی اسکن ابزاری مفید و با قدرت تشخیصی بالا و سریع در تشخیص ضایعات مغزی بویژه در شرایط اورژانس است. داشتن قدرت تفسیر کلیشه‌های سی اسکن توسط دانشجویان پزشکی و پزشکان عمومی و متخصصین رشته‌های جراحی اعصاب و نورولوژی و روانپزشکی و نیز طب اورژانس توانایی مهمی است که باید به آن دست یابند. در این کتاب به آموزش ساده و سریع سی تی اسکن مغزی خواهیم پرداخت تا دانشجوی بتواند به راحتی و به سرعت یافته‌های غیرطبیعی مهم را در سی تی اسکن مغز در شرایط اورژانس بشناسد.